

ПОРЕМЕЋАЈ ИЗГОВОРА ГЛАСОВА - ДИСЛАЛИЈА

Развој говора , уз развој моторичких способности , за родитеље представљају најважнији показатељ психофизичког развоја њиховог детета. Говор малог детета је резултат процеса учења , који након неког времена постаје сличан говору одраслих. Ако говор у било ком свом облику одступа од говорне средине , нарушава се разумљивост и отежава комуникација.

Поремећај артикулације или дислалија огледа се у неправилности или немогућности изговора појединих гласова код деце са нормалним слухом , развијеним речником и одговарајућим изражавањем . Гласови могу бити оштећени по типу :

1. *Супституција* - замена неразвијеног гласа већ формираним
2. *Дисторзија* - оштећење самог гласа
3. *Омисија* - недостатак , непостојање одређеног гласа

Гласови имају своју *развојну линију* , тј. при појављивању гласова постоји одређени ред. Сваки узраст прати и одређен развој гласова , а то је битно у дијагностици поремећаја изговора.

До навршене треће године дете треба правилно да изговара гласове :
А,Е,И,О,У,П,Б,Т,Д,К,Г,М,Н,Ј,Ф,В,Х .

Од 3-4,5 године изговара гласове : С,З,Ц,Л,Ш,Ж .

Између 4-4,5 године формирају се гласови : Ч,Ћ,Џ,Ђ,Њ.Р .

Ове норме се разликују у зависности од различитих аутора ,али сви се слажу да дете са 5,5 година треба правилно да изговара све гласове.

Нека деца врло лагано , правилно изговарају све гласове , док друга на том путу пролазе кроз низ тешкоћа. Развој изговора гласова код сваког детета је индивидуалан и поступан. Да би говор био разумљив морају се поштовати правла у изговору гласова . Потешкоће у усвајању правилне артикулације (изговора) гласова треба уочити што пре , а нарочито пре поласка у школу. До тада сваки глас треба јасно да се чује и да се не меша са осталима.

Узроци настанка поремећаја артикулације могу бити различити . Један од узрока је моторна неспретност и некоординисани покрети говорних органа , као и дуготрајно сисања палца или цуцле . Осим тога неки од узрочника могу бити и честе упале ушију , као и неразвијен фонематски слух (неразликовање гласова по звучности). Врло често проблеми са артикулацијом могу да настану из комуникације са лошим говорним моделом. Дете говор усваја слушајући и настојећи имитирати говор околине. Родитељи

често из најбоље намере да их дете разуме или осети топлину у обраћању говоре краћим реченицама или тепају детету. Неправилан говорни узор односно употреба „искривљеног „ говора одраслих може бити један од узрока поремећаја изговора.

Уколико приметите да ваше дете не изговара неке гласове , замењује их или их једноставно изговара другачије од својих вршњака , било би добро да се јавите логопеду како би се тешкоће што пре отклониле. Лоша артикулација врло брзо постане лоша навика која се ,како време пролази теже коригује. Што се дуже одлаже посета логопеду , то ће бити теже кориговати гласове . Логопедском терапијом , која обухвата низ специјализованих поступака и метода тј. корекцијом поремећаја изговора , саветовањем родитеља о раду са дететом код куће , личној подршци и помоћи детету , артикулацијски поремећаји се успешно исправљају.

Потребно је нагласити , да не усмеравање пажње на постојање проблема , у овом случају потешкоћа у изговору гласова и не укључивање у терапију , може негативно да утиче на самопоуздање детета , а касније на способност усвајања и свладавања вештина читања и писања истог детета.

Марија Кери Кутлешић – дефектолог,логопед

Јелена Драмлићанин Кабић – дефектолог,логопед,

редукатор психомоторике